

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
ВАСПИТНИ РАД У ОДЈЕЉЕЊСКОЈ ЗАЈЕДНИЦИ		
РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ТРЕЋИ	1	36
ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Цјеловит развој ученичких потенцијала кроз унапређивање и учвршћивање социјалних вјештина и способности адаптивног и позитивног понашања. ✓ Развијање сигурности и самосвјесности у успостављању конструктивних интерперсоналних односа са вршњацима и одраслима. ✓ Усвајање нових знања, искустава и информација која ће ученицима омогућити потпуније, активније и равноправније укључивање у живот њихове друштвене средине и школе. 		
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> - Подстицање осјећаја припадности одјељењском колективу и развијање способности ученика за активно учешће у његовом раду. - Развијање способности, вјештина и навика културног понашања на различитим мјестима и у различитим ситуацијама. - Подстицање ученика на познавање и поштовање породичних вриједности , културе и традиције свог и других народа. - Развијање способности разумијевања основних демократских принципа: ауторитета, права, обавеза и одговорности. - Развијање и афирмисање здравих животних навика и свијести о значају еколошких активности у очувању животне средине. - Развијање способности разликовања, препознавања и контроле емоција и њиховог изражавања на прихватљив начин. - Развијање самосталности у учењу и усмјеравање ученика на кориштење различитих начина учења. - Израђивање ученичких ставова, моралних норми и вриједности које уважавају поштовање различитости и равноправности; - Упознавање ученика са опасностима (мине, временске појаве ,свакодневни ризици) и начинима како да их избјегнемо. 		
САДРЖАЈИ ПРОГРАМА		
Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
1.	Организација одјељењског колектива	2
2.	Култура понашања	6
3.	Породичне везе и традиционалне вриједности	4
4.	Права, обавезе и одговорности ученика	5
5.	Очување здравља и животне средине	4
6.	Емоције и ненасилна комуникација	6

7.	Учење	4
8.	Морално расуђивање	2
9.	Опасна средства и опасне ситуације	3

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1 : Организација одјељењског колектива (2 часа)

Посебни циљ:

Подстицање осјећаја припадности одјељењском колективу и развијање способности ученика за активно учешће у његовом раду.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: - исказује припадност одређеној заједници кроз неко заједничко обиљежје (одјељење, година школовања, назив школе, град...); - учествује у креирању одјељењских правила и изради одјељењског знака; - учествује у избору одјељењског руководства и подјели задужења	<ul style="list-style-type: none"> • Моје одјељење • Моја школа • Задаци појединаца у одјељењу • Правила у одјељењу • Одјељењски пано/амблем • Избори у одјељењу

Наставна тема 2 : Култура понашања (6 часова)

Посебни циљ:

Развијање и његовање културе лијепог понашања у различити ситуацијама и на различитим мјестима.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: - показује/ наводи/демонстрира примјере лијепог понашања у школи и породици; - наводи нека правила из Кодекса понашања и облачења у школи; - наводи правила понашања у јавном превозу и саобраћају; - приказује/ демонстрира лијепо понашање у различитим ситуацијама (продавница, комшилук, посјета пријатељу...).	<ul style="list-style-type: none"> • Кућни ред школе • Обраћање старијима • Лагање • Понашање током оброка • Кодекс понашања и облачења • Семафор и пјешачки прелаз • Вожња аутобусом • Радионица играња улога • Посјета продавници

Наставна тема 3 : Породичне везе и традиционалне културне вриједности (4 часа)

Посебни циљ:

Подстицање ученика на познавање и поштовање породичних вриједности, културе и традиције свог и других народа.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: - показује/ наводи/демонстрира примјере породичних вриједности; - Приказује/набраја празнике који се	<ul style="list-style-type: none"> • Чланови уже и шире породице и односи међу њима

<p>обиљежавају унутар његове породице;</p> <ul style="list-style-type: none"> - показује/наводи начине понашања људи приликом обиљежавања празника; - препознаје неке елементе културног наслеђа мјеста у којем живи. 	<ul style="list-style-type: none"> • Обраћање и уважавање унутар породице • Празници (лични, вјерски, међународни...) • Како прослављамо и честитамо празнике • Празници у Граду, Републици
---	---

Наставна тема 4: Права, обавезе и одговорности ученика (5 часова)

Посебни циљ:

Развијање способности разумијевања основних демократских принципа: ауторитета, права, обавеза и одговорности.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - учествује у обиљежавању Недеље дјетета; - црта/ наводи нека од дјечијих права; - покаже /наведе/ идентификује особе на позицији ауторитета у породици, школи, ширем окружењу; - учествује у доношењу одлука и преузимању одговорности у одјељењу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Садржаји и активности обиљежавања Недеље дјетета • Ауторитет, доношење одлука, одговорност • Моје особине и особине мојих другова • Праведни начини расподјеле одговорности међу ученицима • Одговорност за учињену штету

Наставна тема 5: Очување здравља и животне средине (4 часа)

Посебни циљ:

Развијање и афирмисање здравих животних навика и свијести о значају еколошких активности у очувању животне средине.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - показује/ наводи начине на које чувамо властито здравље; - препознаје/набраја здраве намирнице које доприносе очувању здравља; - уочава како уредан сан, свјеж ваздух и физичка активност повољно дјелују на здравље; - препознаје основне загађиваче земље, воде и ваздуха; - учествује у обиљежавању еко датума; - учествује у активностима уређења школског дворишта 	<ul style="list-style-type: none"> • Лична хигијена и хигијена простора • Контрола здравља • Исхрана и здравље • Сан и спавање • Бавимо се спортом • Шетња природом • Како се заађује околина • Дан планете Земље • Дан вода • Еко акција

Наставна тема 6: Емоције и ненасилна комуникација(6 часова)

Посебни циљ:

Развијање способности разликовања, препознавања и контроле емоција и њиховог изражавања на прихватљив начин.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
------------------	------------------

<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје своје емоције и емоције других у различитим ситуацијама; - контролише своја осјећања и изражава их на начин који не повређује друге; - препознаје/ описује насилне облике комуникације и понашања у школи и у окружењу; - уочава разлику између насилне и ненасилне комуникације 	<ul style="list-style-type: none"> • Лица осјећања • Како да се изразимо на прихватљив начин (Радост; Туга; Страх; Љутња) • Насилно понашање- Како се заштити и коме се обратити, Психосоцијална помоћ • Радионица ненасилне комуникације
---	---

Наставна тема 7: Учење (4 часа)

Посебни циљ:

Развијање самосталности у учењу и усмјеравање ученика на кориштење различитих начина учења.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пише простор у којем учи код куће; - редовно извршава домаће задатке; - наводи важност свакодневног учења; - упознаје технике учења (асоцијације; мапе ума, и сл.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Простор за учење • Вријеме за учење и слободно вријеме • Дневни план учења и писања задаће • Зашто је важно учити • Вјежбање памћења

Наставна тема 8: Морално расуђивање (2 часа)

Посебни циљ:

Изграђивање ученичких ставова, моралних норми и вриједности које уважавају поштовање различитости и равноправности.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опише дилеме око истине или лажи; - препознаје посљедице лажи, оговарања, уцјене...; - разликује морално расуђивање у односима са пријатељима кроз примјере крађе, лажи, оговарања, уцјене... 	<ul style="list-style-type: none"> • Истина и лаж • Одговорност и посљедице нашег понашања • Како се понашају прави пријатељи

Наставна тема 9 : Опасна средства и опасне појаве (3 часа)

Посебни циљ:

Упознавање ученика са опасностима (мине, временске појаве ,свакодневни ризици) и начинима како да их избјегнемо.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - покаже/ наведе примјере предмета и 	<ul style="list-style-type: none"> • Опасни предмети и опасна понашања

<p>понашања која могу бити опасна; - препознаје опасне ситуације и наводи коме се треба обратити за заштиту.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Мине, петарде и ватромети • Заразне болести, пожари, поплаве, земљотреси.. • Важни телефони (полиција, ватрогасци, хитна помоћ)
--	---

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА

Наставни програм за васпитни рад у одјељењској заједници у трећем разреду у корелацији је са одређеним темама (исходима и садржајима) наставних предмета: Моја околина, Ликовна култура, Музичка култура, Дигитални свијет и Физичко и здравствено васпитање.

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Програм васпитног рада у одјељењској заједници за ученике са лакшим оштећењем интелектуалног функционисања у трећем разреду тематски је усклађен са редовним наставним планом ВРОЗ-а, који обухвата четири наставне области: Култура живљења, Дјечија права и демократија, Здрави животни стилови и Теме по избору/Слободне теме.

Предложене Слободне теме су само приједлог/оквир, што значи да одјељењски старјешина може у оквиру ове области да бира и реализује друге садржаје за које процијени да су неопходни за реализацију, а у складу са потребама ученика из одјељења. Програм другог и трећег разреда имају исте / сличне наставне теме / садржаје / појмове али се очекивани исходи усложњавају, знања проширују и продубљују по принципу концентричних кругова. У оквиру сваке од ових области програмом су понуђене теме и програмски садржаји које ће одјељењски старјешина користити оквирно, уз уважавање индивидуалних карактеристика и могућности ученика са лаким оштећењем интелектуалног функционисања, те њихових породичних прилика. Имајући у виду да се настава на овом узрасту одвија као разредна, учитељ који је и одјељењски старјешина је у прилици да добро познаје специфичности сваког ученика што ће олакшати планирање програмских садржаја.

Иако садржаји овог програма (теме и појмови), прате садржаје програма за ученике типичног развоја, присутна је значајна разлика у циљевима и исходима учења. Циљеви и исходи учења су дефинисани у складу са карактеристикама и специфичностима ученика са лакшим оштећењем интелектуалног функционисања.

Исходи учења су конкретизовани и изражени у терминима дјечијег понашања. Они представљају све оно што ученик зна, умије и може да уради, или ће моћи да уради и које вриједности и ставове усваја. Остварење дефинисаних исхода учења могуће је и кориштењем других садржаја по избору одјељењског старјешине или ученика. Подразумијева се крајње флексибилан приступ који даје могућност измјене редосљеда реализације предложених тема, понуђеног броја часова и различитих модела рада.

Препоручује се кориштење модела интерактивне наставе, те радионичког начина рада који ће наставу учинити занимљивијом, динамичнијом и допринијети позитивној атмосфери одјељења.

Обзиром на узраст ученика, пожељно је кориштење разноликог дидактичког материјала, игровних активности и сталног подстицања и охрабривање ученика на укључивање у рад.

Садржаје учења треба повезивати са свакодневним животом ради успјешније социјализације и трајности знања ученика.

Због развојних специфичности ученика са лакшим оштећењем интелектуалног функционисања, дио ученика ће предвиђене исходе моћи остварити само уз већу или мању помоћ наставника и /или других ученика из одјељења. Васпитна улога одјељењског старјешине је да усмјерава ученике на разумијевање различитости, помагање и сарадњу, чиме ће значајно допринијети стварању одјељењске заједнице као колектива у којем ће се сви ученици осјећати прихваћено.

Наставни програм ВРОЗ-а реализује се током 36 наставних седмица, по правилу са по једним часом седмично.

У посебним ситуацијам,а када је потребно више времена за реализацију одређених садржаја, те када је планирана реализација изван учионичког простора могуће је кориштење тзв. двочаса/блок часа, што се посебно планира и евидентира.